

NIEUWSBRIEF

Museum Kennemerland en Historisch Genootschap Midden-Kennemerland
Westerhoutplein 1, 1943 AA Beverwijk

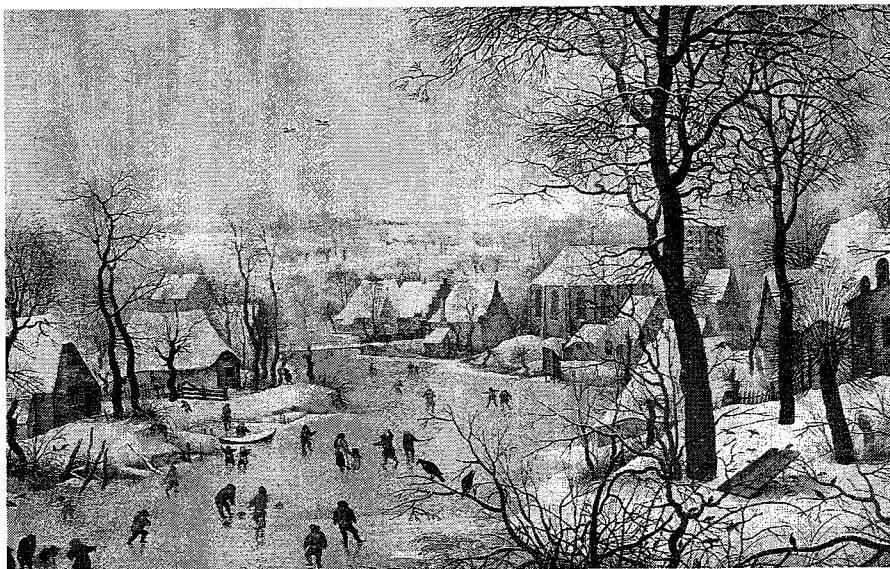
jaargang 4

nummer 9

ISSN: 1382-9351

december 1996

Prettige Feestdagen

Boeken

Uitgaven van de laatste tijd:

*De Zomerkoning te rijk., door Meta Bison. Uitgegeven ter gelegenheid van de renovatie van het perceel Breestraat 49, (v.h. Veilinggebouw "Kennemerland", thans VSB-Bank). Gememoreerd mag worden dat in overleg met Museum Kennemerland de "Eerste steen" van 26 maart 1929 in de hal van de bank is ingemetseld (in bruikleen afgestaan).

*Beverwijk in oude ansichten door H.J.E. Palm. Uitgever Europese Bibliotheek-Zaltbommel. (in samenwerking met de Beverwijkse Boekhandel).

*Bewogen Kunstlandschap, Duinen en polders van Noord Kennemerland door Rolf Roos, uitgave van het P.W.N., uitgever Schuyt & Co.

Secretariaatsadres Historisch Genootschap Midden-Kennemerland

J. van der Linden,
Melklaan 13,
1951 XL Velsen-Noord.
Telefoon: 0251-227235

*Herbergen in Heemskerk, Het sociale middelpunt in een dorpsgemeenschap door P.J.C.M. Janssens, druk/uitgave Pressofoon Drukkerij B.V. te Heemskerk.

*Verder geen bijzonderheden, de historie van de kruisverenigingen in IJmondgemeenten door Meta Bison.

*Beverwijk de jaren Zestig door Herman van Amsterdam. Uitgeverij LokaalBoek, een vervolg op Beverwijk de jaren Vijftig.

Zondag 1 december j.l. werd ons museum vereerd met een bezoek door de groep "de Zaanse Kaper" in klederdracht van de Zaanstreek. Deze groep was op bezoek geweest in museum Beeckesteijn bij de gekostumeerde ontvangst van de heer Willem Boreel en zijn dienstmaagd Saar. Zij hadden nog wat tijd over om onze klederdrachten tenstoonstelling "Poppen uit alle windstreken" te bezoeken, wat uiteraard zeer op prijs werd gesteld.

Van de redactie

In deze Nieuwsbrief van het Museum en het Genootschap vragen wij uw aandacht voor de poppententoonstelling die nog loopt t/m half januari 1997.

Wij wensen u behalve Fijne Feestdagen natuurlijk ook een gezond en goed 1997.

De redactie stelt het zeer op prijs leuke verhalen te blijven ontvangen.

Bijeenkomsten werkgroepen van het Historisch Genootschap Midden-Kennemerland

Data:

maandag	6 januari	1997
maandag	3 februari	1997
maandag	3 maart	1997
maandag	7 april	1997

De avonden zijn voor iedereen (dus ook belangstellenden) vrij toegankelijk, en vinden plaats in het Museum aan het Westerhoutplein 1 te Beverwijk. De bijeenkomsten beginnen om 19.30 uur.

Graag tot ziens op maandag 6 januari 1997 a.s. om 19.30 uur in het Museum!

Ingekomen brieven 1856 – Gemeentearchief Beverwijk.

Brief van de Burgemeester van Assendelft aan die burgemeester van Beverwijk.

Assendelft den 13 mei 1856

Bijna dagelijksch komen er den laatsten tijd een aantal ingezeten Uwer Gemeente, soms tien a elf tegelijk paardenbloemen stelen van den Zeedijk en van de landen binnen deze Gemeente, tot groot nadeel en schade van de huurders van dien dijk of gebruikers dien landen.

Heden morgen hebben mijne veldwachters een van die dieven aangehouden, die een zak vol paardenbloemen had gestolen van den Zeedijk, en wel van een park gehuurd door C. Kooijman wonende alhier. Ik verzoek U beleefdelyk in het belang van genoemde huurder en gebruikers, Uwen veldwachter te gelasten, dat hij op die dieven acht slaat. Volgens informatie komen zij met zakken vol paardenbloemen en gras binnen Uwe gemeente.

De Burgemeester van Assendelft.

Durgerdam den 19e April 1840.

Aan de Weledelachtbare Heer Burgemeester der Gemeente Beverwijk.
Ter voldoening aan Uwe Edelachtbare uitnodiging voor komen te in het Bijvoegsel van den Haarlemsche Courant van den 28e Maart het welk door Uwe Edelachtbare was gedateerd 26e dier zelfde maand volgens daarin geplaatste advertentie heb ik de eer Uwe Edelachtbare bij deze te berigten dat op heden door Eldert Zoutendijk van beroep Visscher wonende alhier is aangebraagt een drenkeling zijnde een manspersoon welke door denzelve was drijvende gevonden in het IJ tussen Schellingwoude en deze plaats welke gekleed was als volgt:

Hembt - wit katoen aan de hals vast genaaid ongemerkt.

Borstrok - damast met lappen.

Buijs blaauwklaken - met lappen en zwarte kokosnoten knopen.

Boezeroen - wit zeer grof.

Boven Buijs - Urk bruin pijlaken met linnen versteld.

Onderbroek - Rood baaij met zwarte knopen.

Bovenbroek - Bruin pijlaken met lappen waaraan een draagband zijnde de eene helft van leder met een kopere gesp en de andere helft van hennep.

Onder kousen - Witte wollen.

Boven kousen - Grijsse wollen.

Om de hals - een roode doek met ruite

en om de kanten met franje.

Aan de voeten - hooge schoenen met ledere riemen.

Hebbende aan de linkerhand een groene want of handschoen.

Signalement voorzoover hetzelfde doenlijk was optenemen.

Ouderdom naar gissing tuschen de 30 en 40 jaren.

Lengte ten naasten bij gemeten 1 El, 7 palm.

Aangezicht - vol

Oogen - onzigbaar.

Voorhoofd - rond

Neus en mond - ordinair.

Kin - rond.

Hoofdhaar - donkerbruin

Wenkbrauwen en bakbaard - rood

Merkbare tekenen - onzigbaar.

Indien deze persoon de daarin aangeduide mogt wezen zal ik mij vereerd vinden dat door Uwe edelachtbare mede werking twee der Bloedverwanten van den overledenen, met een schriftelijk bewijs van Uwe edelachtbare zich onverwijld en wel op Woensdag Eerst komend zich te mijner kantoren vervoegen met de nodige opgave

ten einde de akte in het Register van overlijden in deze gemeente daarvan op te maken en een extract zich hetzelfde als dan aan Uwe edelachtbare daarvan te doen toekomen met machtneming dat als dan door de gezegde naast bestaande worden voorzien in de geringe kosten van het Begraven van gemelde lijk; - bestaande slechts doordat volgens gezegde advertentie de nagelaten weduwe behoefdig is, in grafmaken, zich kleden of inspecteren van gezegde lijk en de kist het beloop van geringe som van f 4,20. Welk bedoelde lijk om het bederf het welk aldaar reeds bij aanwezig was, op de algemeene begraafplaats deze Gemeente en wel op de minst kostbare wijze is ter aarde besteld. Terwijl Uwe edelachtbare mij bijzonder zult verpligten, om het even of hetzelfde lijk de in gezegde advertentie voorkomende persoon mogt zijn of niet mij per ommegeande berigt hiervan te willen doen toekomen.

De Burgemeester, Ambtenaar van de Burgerlijken Stand der Gemeente Ransdorp Durgerdam en Holijssloot.

Antwoord van Burgemeester Jan de Quack.

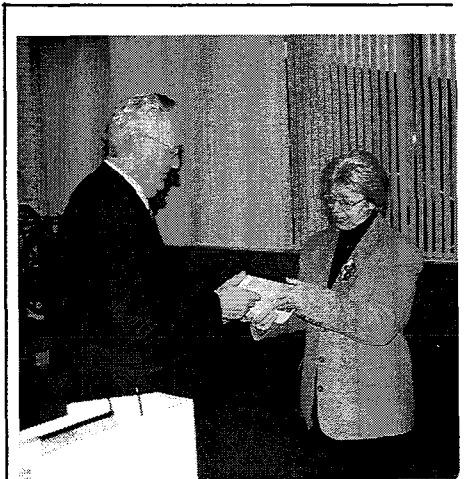
Aan de burgemeester van Randorp, Durgerdam en Holijssloot den 21 april 1840.

Met hartelijke dankzegging voor Uwe

zeer gedetailleerde opgave nopens het lijk dat door Eldert Zoutendijk drijvende is gevonden, vervat in Uwe missie van den 19 dezer Nr. 67 heb ik de eer Uwe informeren dat die opgave volkomen overeen met de kleeding en verdere bijzonderheden van den vermisten persoon en voornamelijk de groene want aan zijne linkerhand daar de schipper bij welken hij als knecht voer hem her ken hij reeds buiten boord gevallen was bij de regter hand greep en de want in zijne hand hield toen de hand van de ongelukkigigen hem ontglipten. De persoon is genaamd Hendrik Jongkind, geboren te Aalsmeer den 26 december 1793 man van Hilleetje Maalman, schippersknecht van beroep en wonende inde bagijnensteeg alhier, de namen zijner ouders zijn bij de weduwe niet bekend.

De beide personen die Uwe Achtbare dezen brief zullen overhandigen zijn Aaldert Robart, oud achtendertig jaar en Dirk Maalman, oud drie en twintig jaar neef van de overledene, beide alhier woonachtig en fabriekwerkers van beroep, die de overledene zeer goed gekend hebben en dus beide bevoegd om weegen de identiteit van den overledene te oordelen. Ik heb deze mensen instaat gesteld om de kosten der begravenis aan Uwe achtbare met dank erkentens te restitueren, aangenaam zal het mij zijn wanneer ik in een of andere geval in staat gesteld worde in Uwe achtbare mijn verschuldigde uwer dienst te betoonen.

De Burgemeester.

Op 11 december j.l. werd door de wnd. Dijkgraaf J. Kriek, van het waterschap "Het Lange Rond", het boekje "Kleine Kennemer Watergeschiedenis" overhandigd aan onze burgemeester Mw. M.A. Berndsen (foto L. Tillmans)

Vrijwilligers van Museum Kennemerland naar Amsterdam

Gelukkig waren de weergoden ons goed gezind op 2 november j.l. Met 4 auto's kwamen we nagenoeg gelijktijdig aan in Amsterdam-Noord. De auto's konden we nog goed parkeren en met het pontje over het IJ deinden we behoorlijk naar de overkant. Na een korte wandeling zaten we al gauw aan de koffie met gebak in het restaurant "David en Goliath" bij het Amsterdams Historisch Museum.

Claes", waar de broodmaaltijd in een apart zaaltje al klaar stond. Na ons geïlfaafd te hebben gingen we op weg naar de rondvaartboot, die ons Amsterdam weer van een andere kant liet zien. Ook dit viel in goede aarde en konden we nog weer wat ervaring uitwisslen. Na circa een uur varen, konden we nog in een Amsterdams bruin café een afzakkertje nemen en waren we ook echt voldaan. Op weg naar het pontje

Hr. Camfferman heette de groep van harte welkom en dankte allen voor hun inzet het afgelopen jaar en hoopte ook het komend jaar weer op de vrijwilligers te kunnen rekenen. Verder wenste hij allen een fijne dag.

Door de gidsen van "Mee in Mokum" werden we in twee groepen verdeeld. Iedere groep had zijn eigen route. Groep 1 ging richting Begijnhof en Rembrandtsplein. Onze groep ging via Rokin, Nes en de Waag, verzamelplaats van diverse gilden, naar een plek in het oude Centrum waar de SAS een hotel had waar je "U" tegen zegt. Je staat versted van wat architecten van een oude woonwijk, door overkapping en een tunnel onder de weg, voor elkaar kunnen toveren. Wat een sfeertje, compleet met tuinen, vijvers, watervalletjes etc. Na een verfrissing in een oud Amsterdams café liepen we nog door het gebouw van de Stopera, waar we o.a. het N.A.P. (Nieuw Amsterdams Peil) konden bewonderen, compleet met kunstwerk. Een ander kunstwerk was een vioolspeler die zomaar half uit de grond komt. Het was een leuke ervaring. Na de wandeling gingen we naar "Haesje

vielen de eerste druppeltjes van die dag. Nog even flink schommelen, vlug in de auto en gauw naar huis. Alles verliep weer vlotjes en Hr Camfferman dankte IJs Luttik voor de organisatie namens allen en een hopelijk "Tot volgend jaar".

Openingstijden Museum

Kennemerland

Vanaf zondag 15 september t/m half april 1997

is het museum alleen geopend op zondag van 14.00 - 17.00 uur

Bezorging

Voor Heemskerk vragen we nog een aantal bezorgers. s.v.p. melden bij IJs Luttik, telefoon 0251-227123

Het Museum vraagt weer dringend een aantal vrijwilligers voor de openstelling

Doordat enkele vrijwilligers door omstandigheden af moesten haken, kan het museum voor de komende tijd weer een aantal dames of heren vragen om te assisteren bij de ontvangst en het toezicht tijdens de opengestelde uren. In de zomerperiode is dat op zaterdag-, zondag- en woensdagmiddag van 14.00 tot 17.00 uur. In de winterperiode alleen op zondag van 14.00 tot 17.00 uur. Er wordt altijd met 2 personen gelijktijdig gelopen. Vóóraf wordt U verteld wat er van U verlangd wordt en wat U in bepaalde situaties het beste kunt doen. Om U wat bij te brengen in de geschiedenis van Beverwijk e.o. zijn er een tweetal boeken voor uitlenen beschikbaar t.w.: "Uit het verleden van Midden-Kennemerland" van oud burgemeester Scholtens en "Hart van Kennemerland", jubileumboek van Hoogovens 1968, door ons bestuurslid J. van Venetien. Uitgangspunt is dat u vrijwillig dit werk doet, d.w.z. u bepaalt of u kunt of niet kunt, hoe vaak u wilt en of u speciaal met iemand samen wilt etc. Als u ook interesse heeft kunt u contact opnemen met: IJs Luttik, telefoon 0251-227123.

Contributie 1997

Bijgesloten doen wij U een acceptgirokaart toekomen voor de contributie 1997. De contributie bedraagt nog steeds slechts f 15,00 per jaar, maar wilt U meer overmaken dan is dat van harte welkom. Dit meerdere bedrag wordt gebruikt voor speciale aankopen/bestemmingen waarover het Museum en het Genootschap gezamenlijk beslissen. Het afgelopen jaar konden we o.a. een computer aanschaffen, die zowel door het Museum als door het Genootschap wordt gebruikt.

Dóórdát we nogal wat aanwas van leden **buiten de IJmond** hebben gekregen, vragen wij hen om f 5,00 extra over te maken voor de portokosten van ons Ledenbulletin.

Nieuwe leden zijn altijd welkom en kunnen het contributiebedrag overschrijven op postrekening nr. 224943 t.n.v. Historisch Genootschap Midden-Kennemerland te Beverwijk onder vermelding : Nieuw lid. We zullen U dan z.s.m. de nieuwsbrieven en/of ledenbulletin van dat jaar doen toekomen.

Branden in Beverwijk

Onlangs verscheen er van de hand van Meta Bison en Wim Zandvoort een goed gedocumenteerd boek over de Beverwijkse brandweer.

Als oude Beverwijker heb ik in mijn jongensjaren heel wat "mooie" branden gezien en daarover wil ik, niet gedocumenteerd, iets vertellen.

In het begin van de jaren 20 was er nog geen motorspuit. Als er brand geblust moest worden werden er slangen uitgerold, van een spuitstuk voorzien, en op brandkranen aangesloten. Die slangen waren vaak lek en het water spoot er dan met dunne straaltjes uit. Dat was voor ons, jongens, natuurlijk prachtig maar de brandweercommandant, de heer van der Werff, was niet zo op ons gesteld. Hij joeg ons natuurlijk weg en ging met een groot blauw potlood langs de lekke slangen en zette cirkeltjes rond de gaatjes in de slangen. Na de brand konden de slangen dan gerepareerd worden.

De heer van der Werff was een grote, rustige, statige man, woonde aan de Breestraat op nummer 14 en was haven- en marktmeester.

Dit was over van het pakhuis van de firma Bos & Co na de brand.

Een bijzonder "mooie" brand was die in een pakhuis op de hoek van de Bloksteeg daar waar nu het postkantoor is. Dat pakhuis was van de firma Bos & Co en het werd in het aardbeien seizoen gebruikt om aardbeien in vaten te verpakken. Was de aardbeienoogst voorbij dan werden er duizenden aardbeien-sloffen in het gebouw opgeslagen. Op een goeie dag was de bliksem in het volgepakte gebouw geslagen en in de kortste keren was er één grote vuurzee. De brandweer deed als altijd al het mogelijke de brand te blussen maar er was geen redden aan. Toen kwam er onverwachte hulp. Het begon ineens

verschrikkelijk hard te regenen. Met bakken viel het water uit de hemel en in het brandende gebouw waarvan het dak inmiddels was verdwenen. Het hielp, de brand werd direct minder.

Na de brand werd er een nieuw gebouw neergezet en daarin was later lange tijd een corsettenfabriek "Wala" in gevestigd.

Veel cafés zijn er verbrand in Beverwijk. Café restaurant "Oud Meerestein" brandde in 1929 geheel uit. Het café stond op de hoek Breestraat-Schans en Piet van der Lem was de eigenaar-beheerder. Nu is er een sociëteit in het gebouw wat na de brand neergezet is. Ik heb het genoeg gehad om als jong aankomend electro-monteur aan de opbouw van het nieuwe café te mogen meewerken in 1929/1930.

Ook de brand in hotel "de Zon" was zeer spectaculair. Dat gebeurde in januari 1928. Ik bezocht in die tijd de "Nijverheids avondschool voor ambachtslieden", die gelegen was aan de C.H. Moensstraat. De brand in het hotel vond 's avonds plaats en vanuit de ramen van het schoolgebouw waren de vlammen te zien. Veel jongens liepen de school uit om de brand te kunnen zien en toen werd de school maar gesloten. Het pand brandde volledig uit, Hotel "de Zon" stond aan de Breestraat. Na de brand werd op die plek het veilinggebouw "Kernemerland" neergezet. Later was C&A in dat gebouw en nu zijn er de VSB bank, het Kruidvat en de Kijkshop gevestigd.

Na deze brand kreeg de Beverwijkse brandweer de beschikking over een auto motorspuit. De chauffeur-automonteur C. Steyn werd belast met het onderhoud van de motorspuit. Bij de kruising Vondellaan-Beekzanglaan

staat nu nog het vroegere koetshuis met koetsierswoning van Scheybeek en dat gebouw werd toen ingericht als garage voor de motorspuit en de familie Steyn ging naast de garage wonen.

Verder heb ik nog branden gezien van het café van Knapen aan de Breestraat t/o waar nu de Beverhof is, het café van Frans Sprengers wat stond aan de

Op de plaats waar vroeger hotel "de Zon" stond is later het veilinggebouw "Kernemerland" neergezet.

Breestraat tussen de Peperstraat en de Schans en van een café op de hoek van de Munnikenweg-Visserstraat.

Een bekend verschijnsel was de brand in de kistenfabriek van Knapen. Zeker 3 of 4 maal heb ik zo'n brand meegeemaakt. De kistenfabriek was in "de polder". Op de plek waar de fabriek stond is nu het bouwbedrijf van Lokhorst gevestigd.

Veel Beverwijkers stelden al tijdens de brand de oorzaak vast. Bij een brand in een café was de oorzaak "bierbroei" ofwel "er is een emmer water omgevallen".

De brand in het pakhuis aan de Bloksteeg werd veroorzaakt door "sloffenbroei", en de kistenfabriek brandde af door "houtbroei". Dit alles dus naar het zeggen van Beverwijkers.

Beverwijk, december 1996.
K. Groot

